

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt IV. a Alexander III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

qui Febuario, & Martio respondet. Ut enim ista festivitas celebrior haberetur, crucis, cui aliquando affixus Aman fuerat, simulacrum exurre solebant, ac si de atrocissimo hoste penam sumerent. Ex variis refert Jacob. Gothof. in eodem textu, in Theodof. Sed cum post Christi passionem ab omnibus Catholicis cultu latriæ crux veneretur, cap. si canonici, §. final. de offic. ordin. lib. 6. l. decernimus, Cod. de Episc. & cleric. l. unic. Cod. nemini licere, l. final. §. sin autem, Cod. de jure delib. Novel. 5. Iustim. cap. 1. & 15. cap. 1. & 125. cap. 32. plura Crespetius in summa verbo Crucis adoratio, Vazquez in 1. part. quest. 25. art. 3. disput. 112. Bellarminus tom. 1. controv. lib. 2. de Eccles. cap. 17. 18. & 19. Azor part. 1. instit. lib. 9. cap. 6. Suarez advers. Reg. Angl. lib. 2. cap. 14. Pii Imperatores Honorius & Theodosius prohibuerunt, ne deinceps Judæi in Christianæ religionis contemptum crucem incenderent, aut ne sacro signo in suis jocis (ita legendum est, non locis,) uterentur; quia exinde opprobrium Christianæ religionis sequebatur. Præferunt Pancirol. lib. 2. var. cap. 179. Mornacius, & I. Gothofr. in eo textu, P. Burgi lib. 1. elect. cap. 15.

12.
Exponitur
Clement.
unic. hoc
tit.

Deinde ex hucusque traditis lucem accipit textus in Clement. unica hoc tit. ubi prohibetur Sarracenis simul & commixtim habitantibus cum Christianis, altâ voce clamare, ut convocentur in Mezchitam, illis verbis: *Legalip eli alla*: id est, non alius victor, nisi solus Deus: quæ verba & in suis scutis Sarraceni portant ad hoc

norem Mahometi profitendum, ut referunt Calcondyllas lib. 3. de reb. Turcicis, Pineda lib. 17. monarch. cap. 15. Lorca in catechesi, in vita Mahometi: & constat ex ipso Alcorano azora 4. 12. & 13. cum inde apud Christianos scandalum oriretur, & talis vociferatio in opprobrium Christianæ religionis cederet. Ideoque PP. Concilii Viennensis in dict. Clement. 1. similem cærimoniam Sarracenis prohibuerunt, etsi privatis, & in locis abditis similes ritus tolerentur, ut constat ex Beato Germano Patriarcha CP. epist. ad Thomam Episcopum Claudiopoleos, relata in Concilio Nicæno 2. action. 4. in illis verbis: *Sarracenis sufficit, quod in eremo lapidi inanimato sacrificia faciant, acclamentque hanc vocem, Chobar; quod a patribus acceptum per puerilia mysteria, & festa peragunt.* Pro cuius textus expositione sciendum est, Sarracenos lapidem, quem Bachtam vocant, magnâ veneratiõe colere; tum quia Abraham illic camelum alligasset, cum immolaturus esset Isaac: tum quia Veneris effigies in eo lapide sculpta erat, ut referunt Euthymius panoplia tit. 24. Joannes Filesc. lib. 1. select. cap. 13. fol. 209. Cui lapidi sacrificia offerebant in eremo, id est in deserto Pharam, ut exponens ea verba refert Zerda in advers. sacris, cap. 46. numer. 10.

Etiam ex suprâ traditis exponi potest textus in can. 90. Concilii illiber. Cum adductis in ejus notis, & juncto Solorzano tom. 1. de jure ind. lib. 2. cap. 20. num. 90.

CAPVT IV.

Alexander III.

Quia super iis, unde ad nos in litteris tuis de Iudæis scripsisti, certum ^b canonem non habemus, f. t. significatione præsentium intimamus, quod Clero tuo in unum pariter convocato, generaliter tam nostrâ, quam tuâ auctoritate indicas, ut Iudæi ostia, vel fenestras in die Parasceves apertas non habeant, sed eas, per totum diem claudant. ^c Mancipia quoque Christiana nulla cum eis habitare permittas, sed generaliter cunctis edicas, ne aliquis Christianorum in eorum servitio audeat ^d commorari, ne fortè ex ipsorum conversatione ad Iudæismi perfidiam convertantur.

NOTÆ.

I. ^a Alexander.) Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc titul. cap. final. sed addendum est Massiliensi Episcopo, ut in dict. cap. de Iudæis, de decimis, ubi extat secunda pars hujus decretalis, ut jam ibi notavimus. Massilia est Galliæ Narbonensis urbs maritima, eademque antiquissima, & potentissima, & moribus cultissima, Phocensium colonia, ab illis condita Olympiadis 45. anno 3. ad quem annum sic notavit Eusebius in chron. Massilia civitas condita Gallia. Ejus meminerunt Cæsar. lib. 2. de bello civili, Justinus lib. 43. Tul. in orat. pro Flacco. Herodot. lib. 5. Solin. cap. 8. quos referunt plura de Massilien. Repub. adducentes Aloix ad vitam S. Irenæi, cap. 4. Fratres Sarmat. tom. 3. Gallia. fol. 639.

2. ^b Canonem.) Circa ostia, seu fenestras judæorum in die Parasceves claudendas; nam ut illi eo die usque ad Pascha non possent quasi insultationis causâ per forum, aut plateas ambu-

lare prohibitum fuerat can. 29. Concilii Aurel. 3. his verbis: *Iudæi à die cæna Domini usque in secundam Sabbathi in Pascha, hoc est ipso quadriduo, procedere inter Christianos, nec Catholicis populis se ullo loco, vel quacunque occasione miscere præsumant.* Ubi notavit Binius Matric. can. 14. *Iudæi à cæna Domini usque ad primam diem post Pascha secundum edictum bonæ recordationis D. Childeberti Regis, per plateas, aut forum, quasi insultationis causâ deambulandi licentia denegetur, & ut reverentiam cunctis sacerdotibus Domini, vel clericis impendant: nec antè sacerdotis consensum, nisi ordinati habere præsumant: quod hoc facere fortasse præsumserit, à iudicibus locorum, pro ut persona fuerit, distringatur.* Meldens. can. 73. Childebertus Rex Francorum: *Iudæi à cæna Domini usque in primam Pascha per plateas, aut forum, quasi insultationis causâ deambulandi licentia denegetur.* Refert Aug. August. in epi. juris lib. 12. tit. 10. & postea firmavit Innoc. III. in Concil. Lateran. relato in cap. 15.

cap. 15. hoc tit. Cùm enim ut superiori commentario diximus, non possent Judæi commorantes permixtim cum Christianis, illis occasio-
nè scandali nō præbere, debent cogi hīs diebus, in quibus passionis Domini, redemptionisque nostræ memoriâ colitur, claudere ostia, & se cohibere ab omni insultatione, & etiam debent cogi domos, parietesque suas tapetibus ornare, ut

faciant Christiani, quando augusta, sacrosanctaque Eucharistia processionaliter deferretur per civitatem. Resolvit Tondut. lib. 1. variar. cap. 48. per totum.

c Mancipia quoque.) Hanc partem exposui supra in cap. 1. hoc tit.

d Commorari.) ut dicemus infra in cap. ad hæc.

CAPVT V.

Ex Concilio^a Lateran.

Iudæi, sive Sarraceni, neque sub alendorum suorum puerorum obtentu, neque pro servitio, vel alia qualibet causa Christiana e mancipia in domibus suis permittantur habere. Excommunicentur autem, qui cum eis præsumpserint habitare. d Testimonium quoque Christianorum adversus Iudæos in communibus causis, cùm illi adversus Christianos testibus suis utantur, recipiendum esse censuimus, & anathemate decernimus feriendos, quicumque Iudæos Christianis voluerint in hac parte præferre, cùm eos Christianis subiacere oporteat, & ab eis pro sola humanitate foveri. Si qui præterea Deo inspirante ad fidem se converterint Christianam, a e possessionibus suis nullatenus excludantur, cùm melioris conditionis conversos ad fidem esse oporteat, quàm antequam fidem susciperent, habebantur. Si autem secus fuerit factum, Principibus, seu Potestatibus eorundem locorum sub pœna excommunicationis iniungimus, ut portionem hereditatis, & bonorum suorum ex integro eis faciant exhiberi.

NOTÆ.

a **L**ateran.) Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 5. & reperitur textus hic in ipso Concilio Lateran. cap. 26. pro ut in præfenti transcribitur.

1. b **I**udæi sive Sarraceni.) Judæi dicti sunt à Juda, quarto Jacobi filio, & ab eis Palæstina Regio in Syria dicta fuit judæa, quia ibi habitant. Josephus lib. 11. antiquit. cap. 5. Joannes Bohemus de nationibus mundi Roman. in Republica Hebræorum cap. 3. Dicti etiam fuerunt Israëlita, & Hebræi, ab Heber abnepote Sem, filio Noachi, ut probat Suidas verbo Hebræi, Tertul. in apolog. cap. 18. Hebræi retrò, qui nunc vocantur & Iudæi. Probat Firmianus lib. 4. instr. cap. 10. Tacitus lib. 2. 1. annal. P. Gregor. lib. 2. partit. tit. 5. cap. 1. Malvenda de Antichrist. lib. 11. cap. 3. Sarracenorum etymologias varias adduxerunt Sozomenus lib. 9. cap. 38. D. Hieron. in Esaiam, cap. 21. Socrates lib. 4. cap. 29. Eusebius lib. 6. cap. 6. Beyerlinch. tom. 7. verbo Sarraceni, Aldrete in origine lingue Latine, lib. 2. cap. 23. Petrus Gregor. ubi proximè, Covarr. lib. 4. variar. cap. 9. D. Hieronymus à Sara uxore Abraham ita dictos fuisse docet: quod & probat Alfonso noster in l. 1. tit. 2. 5. part. 7. quam etymologiam etsi impugnet Scaliger in Eusebium, defendit tamen Cironius in præfenti. Alii Sarracenos dictos fuisse à Sarraca urbe Arabia, asserunt, ut referunt Paulus Emilius lib. 7. Franc. Histor. Faciunt Ptole-

meus lib. 6. Geograph. cap. 7. Marcellinus lib. 23. ibi: Et in Asia Albanos mare rubrum, & Scenitas Arabas, quos Sarracenos posteritas appellavit. Notavit Ufelsius ad Covar. d. cap. 9. Nunc autem nomina hæc religionis sunt, non gentis, & Judæi censentur quicumque veteris Testamenti soli cortici hærentes novum omnino rejiciunt: Sarraceni, qui utrumque ex parte saltem admittunt, sed cùm impio Mahometi Pseudopropheta Alcorano: sicut etiam Pagani communi nomine dicuntur, & Gentiles, seu Ethnici, alique, qui numina falsa colunt, in toto tit. c. de paganis. His adjunguntur Cœlicolæ in rubric. c. de Iudæis, & Cœlicolis. Et licet olim non alii fuissent Cœlicolæ, quàm Judæi, postmodum tamen Christianâ religione florente Cœlicolæ à Judæis secreto fuisse suas det lex 12. c. de Iudæis: & notarunt de eis adducentes plura Joannes Filescus lib. 1. select. cap. 12. & Gothofr. in l. 19. c. Theodos. de Iudæis.

c Mancipia.) juxta tradita supra in cap. 1. d Testimonium.) Verba quæ sequuntur, extant in cap. Iudæi, de testibus.

e A possessionibus suis.) Immò magnopere fovendi, magnisque privilegiis decorandi sunt. Concil. Tolet. 16. can. 1. quod circa Indos noviter conversos, expressè statuerunt Paulus III. in sua bulla, & Magni nostræ Monarchæ suis legibus sanxerunt, quas refert Solorzanus tom. 1. de jure Ind. lib. 1. cap. 18. num. 40.

2.

CAPVT VI.

a Ex eodem.

Ita quorundam animos occupavit sæva cupiditas, ut qui gloriantur nomine Christiano, Sarracenis arma, ferrum & lignamina deferant galearum, & paires, aut etiam superiores in malitia fiant illis, dum ad impugnandos Christianos ar-

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

N

ma